

MAZÁN TŰ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetés	18 Ft.
6 hónapos előfizetés	10 Ft.
3 hónapos előfizetés	5 Ft.
1 hónapra előfizetés	1 Ft.
Posta díj	20 cent
Magyarországon kívülről	25 cent
Magyarországon kívülről	30 cent
Magyarországon kívülről	35 cent
Magyarországon kívülről	40 cent
Magyarországon kívülről	45 cent
Magyarországon kívülről	50 cent
Magyarországon kívülről	55 cent
Magyarországon kívülről	60 cent
Magyarországon kívülről	65 cent
Magyarországon kívülről	70 cent
Magyarországon kívülről	75 cent
Magyarországon kívülről	80 cent
Magyarországon kívülről	85 cent
Magyarországon kívülről	90 cent
Magyarországon kívülről	95 cent
Magyarországon kívülről	100 cent

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége és
szünetnapok kivételével.
Ezeresetű és kádóhivatású
Nagyvárad, Sallágyi Dossó-m. b.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetések a kiadó
hivatalához intézendők.

III. évfolyam 227. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 október 4.

Nagyvárad katolikusai a kath. autonomiáért.

Nagygyűlés a Szent László teremben.

A katolikus autonomia ügye végre eljut a megvalósuláshoz s ezzel Magyarország katolikusainak több évtizedes vágya meg teljesedésbe. Az új kormány vallás- és közoktatásügyi minisztere: gróf Apponyi Albert nemrég jelentette ki, hogy az autonomia ügyét felvette a kormány programjába s legközelebb beterjeszti az erre vonatkozó törvényjavaslatot. Az ország összes katolikusai mélyen átérzik, hogy itt az utolsó óra, hogy az autonomia törvénygyé váljék, ha a reánk váró nehéz küzdelmekben meg akarunk állni. Ezért indult meg az országos mozgalom a kath. autonomia ügyében, hogy az ország egész katolikus társadalmá mozduljon meg s most már elhatározottan lépjen fel, legszentebb érdekeinek — törvénybe iktatását kérve.

Az autonomia ügyében Nagyvárad összes katolikus egyesületei a Kath. Kör Szent László-teremben vasárnap, a hó 7-én d. u. 5 órakor együttes nagygyűlést tartanak. A nagygyűlésre hivatalosak Nagyvárad katolikus egyesületeinek összes tagjai.

A gyűlés szónokai lesznek:

Dr. Kovácsy János c. püspök, a Kath. Kör egyházi elnöke,
dr. Horvay Gyula Nagyvárad autonómiai képviselője,
dr. Csuday Gyula kir. kath. jogakadémiai dékan,

dr. Krüger Aladár ügyvéd, a Kath. Népszövetség elnöke.

A nagygyűlés kifejezésre fogja juttatni Nagyvárad katolikusainak kívánságát a kath. autonomia megvalósítására vonatkozólag. A gyűlés határozatát az összes jelenlevők aláírásával a kormányhoz fogják juttatni s felkérlik dr. Horvay Gézát, Nagyvárad képviselőjét, hogy az autonomia vonatkozó törvényjavaslat

vaslat sürgős megalkotása érdekében közreműködni sziveskedjék.

A népszövetségi csoportvezetőket felkéri a vezetőség, hogy a Kath. Népszövetség tagjai részére szóló meghívókat a Népszövetségi Hírlapvezetőkben ma délután átadni sziveskedjenek. Külön meghívó nélkül is hivatalos a nagygyűlésre az összes katolikus egyesületek valamennyi tagja.

Hír a pápa újabb jegyzékéről az antanthoz.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A „Giornale d' Italia” arról értesül, hogy a pápa az antanthoz újabb jegyzékkel intézett, amelyben közli, hogy megbizonyosodott arról, hogy Németország és Belgium és Észak-Franciaország kiűritésére. Megkérdezi az antantot, vajjon óhajlik, hogy megtudakolja a németektől a kiűrités feltételeit? Ugy az esem. jegyzékében a pápa a leserelés végrehajtására a hadkötelestég ellőrlését, annak be nem tartása esetén az illető országnak kereskedelmi bojkottal való sújtását ajánlja.

Hadjárat a francia béke mozgalom ellen.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Franciaországban a béke mozgalom elleni hadjárat tovább folyik. Allítólag Malvi belügyminiszterét letartóztatták. Több magasállású személyiség letartóztatása várható. A béke mozgalom vezetői között van a francia fellebbviteli bíróság elnöke is.

Hazug hír különbéke ajánlatokról.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff ügyrökség jelenti:

A külügyi államtitkár Verhovszki orosz hadügyminiszternek azon kijelentését, mintha a kancellár Stuttgartban azt a kijelentést tette volna, hogy Németország hajlandó Elzászt visszaadni, továbbá Németországnak az lenne a célja, hogy Angliával és Franciaországgal Oroszország rovására békét kössön, megcáfolja azzal, hogy Németország sem Angliának, sem Franciaországnak nem tett külön-békeajánlatot.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női confectione alsó szoknya, medervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.
Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

Czernin

beszédének hatása a német politikában.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Czernin gróf külügyminiszternek a tegnapi, Budapestben mondott beszéde a birodalmi gyűlés folyosóján a beszélgetés főtárgyát alkotta. A konzervatívok tartózkodva nyilatkoztak róla, míg a többségi párt helyeselte a beszédet.

Erzberger centumpárti képviselő kijelentette, hogy Czernin minden szavát aláírja; ez a beszéd a háború legjelentősebb nyilatkozatainak egyike és mértföldkő a békére vezető úton.

A brindixii repülőtámadás.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Repülőknek Brindixii elleni támadásáról a Corriere a következőket írja: A támadás 28-án este 8 óra körül történt. A támadást három ízben ismételték meg. A támadásnak katonai áldozatai is voltak.

A szakszervezetek kongresszusa és a csehek.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A szakszervezetek kongresszusa elutasította a cseh szakszervezetek delegátusainak azon indítványát, hogy a csehek intézményeinek autonómikus képviselőit elismerjék.

Hervét kizárták a francia szocialisták.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A francia szocialista kongresszus a munkásérdekek elárulása miatt Hervét kizárt a szocialisták közül. Azt hiszik, hogy ezen határozat a Zimmerwaldisták felülkerekedését jelenti.

Német tengeralattjárók Amerika ellen?

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: A tengerészeti halóság arról értesült, hogy Amerikát legközelebb megtámadják német tengeralattjárók, sőt tudják, hogy egy német tengeralattjáró utban van az Egyesült Államok felé. Az értesítést utasították, hogy különös figyelemmel legyenek a német tengeralattjárókra.

Ujra nagy harc a Gabrielén.

Keleti és délkeleti harctér. Budapest, október 3. (Hivatalos.) Változatlan.

Olasz harctér. Budapest, október 3. (Hivatalos.) A Gabriele-szakaszon tegnap újból fellángoltak a gyalogsági harcok. Nagy ellenséges haderők rohmoztak állásaink ellen. Az olaszok veszteségteljes támadásainak egyetlen eredménye egy keskeny árokész elfoglalása a hegy nyugati lejtőjén. *A vezérkar főnöke.*

Az orosz demokrata konferencia a koalíció mellett döntött.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Pétervárcról hivatalosan jelentik:

A demokrata konferencia 766 szavazattal 688 ellenében a koalíció mellett döntött.

Esti német jelentés.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff ügynökség jelenti: Nyugaton változó erejű tüzharcok mellett nagyobb harci esemény nem történt. Keleten nem történt jelentős esemény.

Bonar Law nyilatkozik.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Bonar Law legközelebb Manchesterben beszédet mond Anglia háborús céljairól.

A Maasnál 1200 méter széles francia állást foglaltak el a németek.

Berlin, október 3. A nagyfőhadiszármazás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezérőrnagy hadserege. A tengeralattjárók, valamint Langemark és Zindvordt között tegnap a tiszársági harc ismét igen élénk felfokozódott. A harc vonal közepén szakassain egyuttal a legerősebb fokú tüztámadás.

Röggel az ellenség ismét, de teljesen eredménytelenül iparkodott az előző napon a menla-ypeni úttól északra harc árán szerzett területnyerességeinket visszahódítani. Összes támadásait véres veszteségei mellett visszaverjük.

A német trónörökös hadserege. A Lyon-soissonsai úti mindkét oldalán a tüzegek ismét élénk harci tevékenységet fejtettek ki. Az Aisne mentén Reimsnél és a Champagneben felderítő előretörések révén foglyokat és zsákmányt szereztünk.

A Maas keleti partján tegnap reggel württembergi csapatoknak a 344-es magaslát északi lejtőjén Samogneux-tól keletre sikertűnt a francia árkokat 1200 méter szélességben rohammal elfoglalniok.

A nap folyamán a franciák nyolc ellen-támadást intéstak ellenünk, hogy meghódított területekről visszassorítsanak. A súlyos ellenség még az éjfélyamán is néhányszor megrohant bennünket. A franciákat sikeresen harokban mindannyiszor visszavertük. Két francia hadoszálhoz tartozó, több mint 15 fogoly maradt kezünkön.

As ellenség véres veszteségeit mind-újabb hálaváló rohamuk növelte. A tüzharc az Aisne mentén a szomszédos arcvonalrészekre is áttért és az egész nap folyamán, valamint éjjel is erős maradt.

London és angol kikötők sikeres bombázása.

Repülőgépek az október 1-ről 2-ra virradó éjjelen London, Margate Sierass és Dover ellen intéstak bombatámadásait megfigyelésünk szerint jó hatásúak voltak.

As észak-franciaországi angol kikötőkre és forgalmi géppontokra is felismert sikerrel számos bombát dobottak. Ponterman hadnagy harminckilencet, Berthold főhadnagy pedig huszonnyolcadik ellenfelet lőtte le légiharcban.

A keleti harctéren és a maasón arcvonalon nem volt nagyobb harci tevékenység.

Ludendorff, első főszállásvezető.

A francia szocialisták a béketárgyalások megkezdését követelik.

Budapest, október 3. (Saját tudósítónktól.) Genéből táviratozzák: A párisi szocialista kongresszus többsége határozatot fogadott el, mely követeli, hogy az entente azonnal adítsa meg a béketárgyalásokat az ellenséggel.

Bő, csöndes szüret a szőlőhegyeken.

Hatszáz koronás árat remélnék tavaszra.

Romantikus szőlőhegyeink, amelyeket az alföldi tenger végező hullámcsapással mostak gombolyokká, szeptember várják a szüretelőket. Még zöldök a Kis Újfalu'g tovaharódo kalmok, de már sggatja, tépi őket a fűtökért nyulkáló emberi kéz.

Ma kezdődött meg a hivatalos szüret. Itt ott már a múlt héten beszűrték a gyorsan rothadó szemegeszőllőket, de a piros szasza, a zöld szeremi a fehér furmint még érik szelatt a pár nap alatt, még magába szívja a nap hevét, tűzét s mint bor vizsaszadja azt az embernek. Vannak sokan, kik a jövő hétre hagyják a szüretet s emlékezőnk az öt év előtti szüretre, amikor a szőlő nem tudott beérni a boros idő és az esőzés miatt, savanyu lett a bor, rozg azok, akik novemberig tövön hagyták a szőlőt, türelmő borhoz jutottak.

Most jó a termés, édes a szőlő és érett, de azért vigasztalás nincs a szőlőhegyeken, amelyeket ellápt az emberrel. Csöndesen szüretnek mindentelje, alig tud a fül felfedezni egy vékony hegedűsőt.

Est le magániszorgalomból műveli valamelyik szedő, pihenés közben cincog hegedűjén. A régi jó váradi szüretnek vége egyelőre. Mikor Kís Sámuelnél elment a szőlő, kiszólt a garád megüli:

— Be se tetszik nézni hozzánk? Ilyen szüret!

Ma csak jeggyel lehet a hegyre menni (itt is a „jeggyedőseer“ hódít a régi vendég szeretet helyett) s ha homogy a szüretelni végző, savanyu fogadják s megkérdik:

— Hova igyekszik olyan szüret?

Vendég kevés helyen van, a „család“ éppen elegendő mind nitt, de főképp Vicsay István polgármesterünkönál, ahol bizony harmincöt tük az asztalánál, 2-3 ismerős család is beleszállt.

Nagyon kedves a Szent Vince látogatás Rímanóry fele szőlőjében a szüret, a népek és növendékek szedik a szőlős szőlőben a fűtöt, (nem tudták kellően dolgoztatni) s önként jelenkző diákok a puttonosok. Itt Vuicskics Gyula kanonok, Vuicskics Julia urnóval tett látogatást, ezenkívül Kertész Miksa presbiter kanonok nézett szét a diákok közt.

A Kányavér című kiruccadó társaság Krausz Samunál, az Andrányi cég igazgatójánál tett szüreti látogatást Kelen Béla igazgató vezetésével. Látogatók jelenkztek Székely Sándor főszínművész, ahinek bőseges termést adott az év, Horváth Endre g. kel. plebánosnál, Tyll János szövetkezeti igazgatónál, aki az idén vette szőlőjét Os-váth főlevéltárcsól s a termés kétszeresen bshozta a vételárát.

Szerencsét jelentett az idei szüret Csor Jánosra, aki a Kiss David-szőlők sárgadnoka és báróje. Előrelátása nagy hasznót hozott.

Nagy Márton főszolgabírónak, aki hordóit 12000 koronáért adta el, termését pedig lábón métermázsánkiot 280 koronáért. S miután másfél métermázsából less egy hektó-

liter bor, látható, hogy 420 koronás árat ért el, ami ma jó ár, mert mint Demetrovits Elek dr. tanügyigazgató közli velünk, vételekvet ugyan nem mutatnak, a venni szándékosok tartózkodók, de azért a bor ára megless.

Egyelőre várni kell a termésre, a garádék bizonyára nem dobják a piacra borsikat előcsön s akkor a bor ára el fogja érni a 420-500 koronát, azt egyesek szerint a hatszázat is. Jelenleg kis tételeiben 300 koronát kínálnak a gyér vevők.

A presbiteriek Várszély szőlőjében is megkezdődött a szüret s itt is szívesen látják a vendéget, csak nincs szőlőszőlő s enélkül nem sokat ér egy szüret. Régen jubhuron kérték fűtöt szüretre, s ha illuziót akar az ember, ott on megfogja ezt a szőlő mellett rustot.

Csöndes a hegy este, nincs vigasztalás, sziklás, tűzijáték, nem ugrik a löporos „béka“, csillagokat nem szórnak a felbőkből turdó rabétek. Csak a gyerekek tüzelik tele a vadgesztenyét száraz ágakkal, belecúgják a tűbe, s mikor ég, feldobják a díofa ágal köcsé, csak úgy szórja a szikrákat. A gyerek nép mulat csak, összesepri a díofa le hullott, beteg, fertőzött leveleit s meggyujta. Irólátos bűz és fűstöt áraszt a levelek s talán ettől szorul a mellünk s környezik a szemünk, mert nincs senki itthon azok, akik élt s akiknek szüretelték s akik nekül szüreteltünk. (s)

Szappant főzzenek a pecérek a dögökhől.

A közegészségügyi bizottság ülése.

Nagyvárad város közegészségügyi szakbizottsága tegnap délután tartott ülésén több fontos közegészségügyi kérdés került megbeszélésre.

Dr Gross Menyhért elnökele slatt dr Fráter Imre, dr Mayer László, Helész Gyula, Kőszeghy József, dr Nemes Áron, Sark Gyula, dr Baras Árpád, Rendás Vilmos, Csarda Endre és Pásztor Bertalan jegyző voltak jelen.

Szappan elhullott állatokból.

Kovács Kálmán városi állatorvos előterjesztést tett a tanácsban, hogy az elhullott, valamint a végőbidon levágott, de közfogyasztásra nem alkalmas állatok faggyu és egyéb zsíradékát a gyepmesteri telepen szappanfőzésre használják fel. Az előterjesztés szerint ezután éventénként 17000 korona értékű szappan kerülne ki, ha a telepen a szappanfőző felállítást a város.

Bemutatták kapcsolatosan a városi főmérnök véleményét amelyben a szappanfőző telep felállítását nem tartja megengedhetőnek, mert nem lehet az ellenőrzést szigorúan keresztőlvinni. Az új községvidék a háboru után fel kell építeni s ezzel meg less oldva a kérdés. Addig a mai primitív állapot tartandó fenn.

Dr Mayer László szakvéleményében

szintén nem tartja az állatorvos javaslatát keresztőlvinni, a javaslatban tervezett kezdőleges beindítással s a személyzet megalkotásával folytat.

Rendás Vilmos a javaslatot megvalósítárdónak tartja, mert a 17000 korona bevétel nem eszik el a költség, különösen most, mikor szappan szükség is van.

Kőszeghy József ennél a kérdésnél nem a jövődelmezőséget, hanem a higiénit tartja szem előtt. Veszélyesek származásnak a dögök zsíradékának felhasználásából, mert nem lehet ellenőrizni elhullott állatok kezelését. Egy ember élete is drágább, mint amit nyerne a város. Vegyék le a kérdést a napirendről.

Dr Fráter Imre helyvelli Rendás véleményét, csak nagy felügyelet kell. A szappanfőzésnél minden bakterium megsemmisül. Ha azonban nem tudják szigorúan ellenőrizni, akkor nem lehet megvalósítani.

Dr Gross Menyhért elnök kizártnak tartja, hogy a szüret telep embersit kellőleg ellenőriztesék. E felett nem lehet vitázni. Az sem bizonyos, hogy 100 fok hőnél minden bacillus elpusztul. Nincs garancia arra, hogy veszélytelen lenne a dögök s más csúrs nem adják-e a dögust. Ellenzi a javaslatot.

Kőszeghy József szerint a technikának az lenne az feladata, hogy a telepről szerzőféle állati rész ki ne kerüljön; ez pedig a gyepmesteri telepről nem lehet garantálni. A közegészségügyi szakbizottság tudományos magánlaton álló véleményét kell adni. Különböző a miniszter sem hagyja jóvá a javaslat megvalósítását.

Dr Fráter Imre elismeri, hogy a főmérnök álláspontja ideálisabb. Ha pedig olyan állagotok vannak a gyepmester telepen, azt be kell zárni, mert még nagyobb a veszély, ha egész állatok hulláját elhordhatják.

Dr Nemes Áron még azért is ellenzi a javaslatot, mert a szüret telep közvetlen szomszédságában van a Kőváros. Mikor a szappanfőző telepet felállítják állítani, akkor is valóságos fertőzőgés volt a lakosok között.

Kőszeghy József még rámutatott, hogy ha a hasznosított dögust megsemmisítjük s helyő ellenőrzésről gondoskodunk, nem less a városnak egy fillér jövedelme sem.

A szakkbizottság a telep felállítását nem véleményezi.

A vörheny és tifusz.

Ezután dr Mayer László városi főorvos terjesztette elő jelentését a szeptemberben előfordult fertőző betegségekről. Először előfordult kanyaró 1 esetben, difteritiz 2 vörheny 25, tifusz 47, vérhas 8. Tehet különösen a vörheny és a tifusz fordult elő nagyobb számmal. A vörheny nagyobb számának oka, hogy a vidékről sok gyermek öit be az iskolákba s ezek hozták be a bajt, — a tifusz pedig évről évre ilyenkor gyakoribb szokott lenni.

A védelmi intézkedéseket különben megtették. A tifusz elleni küzdelem azonban mindaddig meddő, amíg egy bakteriológiai vizsgáló intézetet nem állít fel a város. A reglyt különösen élelmiszerekkel buroolják be a vidékről. Most csak elkülönítéssel és fertőtlenítéssel védekezhetnek.

Többek között szövege után a szakkbizottság abban állapodott meg, hogy egy bakteriológiai intézet felállítását megöngésli a városi tanácsnál.

ezzel véget ért az ülés.

* Egy magános idősebb uriaszony kisebb család, vagy idősebb uriamber hávezetésére ajánkodik. Helyben, esetleg vidékre is. Cim a kiadóhivatalban.

5083 hadiárva Biharmegyében.

Egy barátságos házközvetítés folytatása.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

Biharmegyei közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg a havi ülést Malatinszky Lajos főispán elnöklése alatt.

Asztalán jelen voltak: Fráter Barnabás, Karacsonyi János, Beöthy László, Verner Kálmán, Pálly Lajos, dr. Turay Endre, Varró Domokos, Fásay Lajos, Szabó László, Károly, Kaszthelyi Zoltán, dr. Möring Ernő, Németh István, Bössörmezy Lajos, Balogh János, Balogh Elemér, Vasady Lajos, Kiss István, Nyilator Alajos, Erős István és Lendvai István.

A rendszeres havi jelentések során Verner Kálmán árvasszéki elnök bejelentette, hogy Biharmegyében eddig 2185 egyszemélyt a háborúban hősi halált, akik után összesen 5083 hadiárva maradt. E hősi halottak és árvaik az egyes járások közt a következőképp oszlanak meg: a bilényesi járásban 208 hősi halott, 470 hadiárva; a béli járásban 71 halott, 179 árva; a békéscsabai járásban 119 halott, 278 árva; a beregszabai járásban 27 halott, 188 árva; a csíkszeredai járásban 124 halott, 306 árva; a dércserei járásban 121 halott, 265 árva; az éleddi járásban 185 halott, 470 árva; az érményi járásban 92 halott, 223 árva; a közlelői járásban 188 halott, 491 árva; a magyarországi járásban 114 halott, 293 árva; a mátrai járásban 96 halott, 228 árva; a székelybéli járásban 146 halott, 335 árva; a székelyudvarhelyi járásban 92 halott, 193 árva; a tiszvári járásban 110 halott, 246 árva és végül a vasvári járásban 71 halott és 164 árva.

Bejelentette ezután az árvasszéki elnök, hogy a megyei árvasszéki a felgyűlt sok részleteit kiegészítő alkalmazása nélkül nem volt képes feldolgozni.

Möring Ernő dr. a megye közigazgatási bizottság elnökségében kiegészítőként tartja, Németh István kir. tanácsos pénzügyi igazgató a megye adóügyi viszonyairól, Vasady Lajos kir. tanácsos néhány érdektelen feltevésekről tett jelentést.

Minthogy következett az ülés lezárásához közeledett, amelyre Balogh Elemér főjegyző ismertetett.

Rokszin György dr. nagyváradai ügyvéd — referálta a főjegyző — feljelentést tett Fráter Barnabás alispánnál Gerlán Gábor megyei aljegyző tb. úlnak ellen, akit azelőtt vádol meg, hogy hivatalát nem látthatja el, mert ügyenközléssel foglalkozik. Az alispán a feljelentést igazolásra küldte a megvárdai aljegyzőnek, aki nyilatkozatában elismerte, hogy Rokszin ügyvéd megbízásából egy házvédelt közvetített, amiért Rokszin ügyvéd 2000 koronát ígért neki. A házvédelt lebonyolítása után az ügyvéd a 2000 korona megfizetését megtagadta, perre kerülve a bíróságra, mivel Rokszin ügyvéd eskü alatti vallomása, hogy a 2000 koronát nem ígérte, a keresetet a bíróság is elutasította.

Gerlán aljegyző erre a feljelentés erejét komolyabban feljelentette Rokszin ügyvédet a házvédeltől, hogy katonai felmentése nem indokolt, mert az ügyvéd mint köznevelés vád felmentés és mégis állandóan Nagyváradon ügyvédek dik.

A tényállás alapján az alispáni javaslat

az, hogy felelősen elrendelésére nézve semmi ok, mert Gerlán Gábor aljegyző hivatalát lelkiismeretesen látja el és ügyenközléssel nem foglalkozik.

A javaslathoz azó kért Beöthy László v. b. t. f. és hangsúlyozta azt, hogy meggyőződése szerint az aljegyző ebből az egész ügyből tisztán fog kikerülni, mégis a tisztviselő reputációja érdekében kéri a felelősséget megelőző vizsgálat elrendelését, amit a közigazgatási bizottság Gerlán Gábor ellen egyhangú határozattal el is rendelt.

Néhány apró érdektelen megyei ügy elintézésére után a közigazgatási bizottság ülése ezzel véget is ért.

A szalontai Katona-nap.

Az Alszoborbizottság Szalontán a következő programmal rendezte a honvédséget az árvaik és özvegyek alapja javára:

I. Réz Népünnepély a Népkeriben. Délután 2 órakor a honvéd század társaságát ad a Főtéren Scharf karnagy vezetésével. Délután fél 4 órakor a katonaszereket a Népkeriben hangversenyt rendez. Ezzel párhuzamosan és a közönség körében a szalontai úrlányok támadást indítanak az aprópénsek ellen: Ki virágot, ki plaketet, ki emlékpókat szerezhet, igaz olcsón a mellé egy morolyt is kap. Ezenkívül előre kiemelt helyen páros viadalt fog lezajlani, olyan páros viadalt, amiért még a Dabardó sem láttak. A tréfas játékok közt van egy legtoronásos bravúr: mulatók is. A népdalokélyt a rohamcsapat szereplése fogja berekesztani.

II. Esti fél 9 órakor kezdődik a hangverseny, amelyet a művészi események közt emel Kovács Margit szervezte. A Szalontai színház legkiválóbb és legdrágább művésznője: Polgár Marietta bizonyára Szalontán is megjelölje az 5 hűség váradai közönséget és megköszönje hozzá Nagyszalontát is. Bihari Sándor szinte lehetetlenné tette nevét a váradai honvédségen ezzel, hogy egy negyed óra alatt ezer koronát gyűjtött össze egy nőtával. Bihari Atos erős egyéniség, Madas István, ki most aratja első sikereit Váradon, továbbá Kovács karnagy szorgalmazta egyaránt érthetővé tessék, hogy Nagyszalontán nagy fogalommal néznek a katona-nap elé. Az esti hangversenyt a katonaszere nyitja meg és ugyancsak a katonaszere zárja be.

A szoborbizottság szalontai akolójának élén Csányi Jenő főszolgabíró áll. Az 5 nevű hálással fogják emagatni az árvaik, akiknek az érdekezésben most a legteljesebb figyelmet fejt ki. Mi nem természetesebb, mint az, hogy a jegyek a plakettek árán kívül a bizottság ezúttal a gazdagabb és tehetősebb emberek bőkezűségére is. A megyei akolónak, amelynek élén Fráter Barnabás alispán áll, épp olyan sikeresnek kell lennie, mint a váradinak. S ha Várad közel ezer koronát adott az árvaiknak, Biharmegyének meg kell dupláznia ezt az összeget.

A szoborbizottság különben az akolóján nyitására Verner Kálmán árvasszéki elnököt kérte fel. A szalontai lezárás az első vidéki állomás, amelyen valóságilag több nobilitás is részt vesz.

1 havi elzárás és 1000 korona büntetés árdragításért.

Hogyan manipulálnak a sertéssel a gazdálkodók.

Huzucuk csak az árdragítók, könnyen kijátszák a hatóságot, de ha utólik őket, nem marad el a büntetés, de igazságot büntetés.

Az utóbbi időben nagy mértékben uszárkodnak a sertések, amit nehezen tudnak vásárolni a kereskedők; a falusiak nem hajják be, mert a maximális áron nem akarnak rajta tudni, hanem kerülő úton, drága pénzen juttatják el a henteseknek, akik örülnek, hogy kapnak valami anyagot és készek megadni mindentélelért.

Tegnap egy nagyváradai hentesiparos: Ifj. Rácz János alapsan tájékoztat P. Fekete Demeter békéscsabai gazdálkodó eszén. Fekete két sertést hajtott be a vásárra, illetve igyekezett a sertésen már a vásárra hajlított bentuladni, hogy a maximális árat könnyebben kijátszassa. Ifj. Rácz János magalkudott vele a két sertésért 1928 koronába, ami jóval felül volt a maximális áron, mert az még 1000 koronát tett volna csak ki. Rácz létszólag belement az ületbe, 1000 korona előleget adott Fekete Demeternek, azonban ezt óvatosságból a járatra is rávezette. Mikor a vásárbíró elő került, Rácz őszintén megmondta, hogy 1000 korona előleget adott a hajlandó kifizetni a disznókért a maximális áron még járó 120 koronát.

Felcsillant erre Fekete Demeter:

— Mit adott maga nekem, 1000 koronát? Rögzös 20 korona feljárt kaptam csak!

Vagyis a jó Fekete uram, mikor látta, hogy rá akarják erőszakolni a maximumot, le akarta tagadni az 1000 korona előleget.

Csak hogy Rácz nem hagyta annyiban a dolgot, hanem előállította Fekete Demeter a rendőrségre, ahol Fráter fogalmazóval megvette a feljelentést ellene eszén miatt. Mikor aztán Fekete gazduram látta, hogy így még jobban belekerül a húsába, kivallotta, hogy a járótól és az 1000 koronát egy sógorának adta át a piacon. Beismerte, hogy 1000 koronát kapott Rácztól, azt csak azért tagadta le, mert a maximális árral nem volt megelégedve, hanem tartotta magát az előbbi alkúnál.

Igy a dolog a vendéki büntetőbíróshoz került, ahol Fekete Demeter még erősen patlogott, hogy ő disznóit nem vesztette el olyan kevés pénzért, ahogy az meg van szabva.

Cziglédy büntetőbíró azonban, miután Stojár rendőrszolgabíró jegyzőkönyvet vitt fel a dologról, P. Fekete Demeter árdragításért 1 hónapi elzárásra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte. Sőt a sertések maximális árat a súly után sem 1120 koronában, hanem 970 koronában állapította meg. Így még Fekete Demeter urának kellett vissza adni 30 koronát az 1000 korona feljártól.

Có, amely trombitaszóra felágaskodik.

Kraitel Antal cirkuszszervező járt it Nagyváradon a kölcsönkért 1600 koronát Varró Béla szerepléséért fuvározási vállalkozótól, mert megszorult pénz dolgában. Varró eddig neki szel a kikötéssel, hogy ha szeptemberig nem adna a kölcsönkért összeg kiegyenlítéséért 2000 koronát, akkor a cirkuszszervezőnek 6000 koronát érő lova az övé lesz.

A kitűzött napon Kraitel nem tudott fizetni, ekkor Varró kijelentette, hogy ha sértett 500 koronát ad, meghosszabbítja az 1600 korona lefizetésének határidejét.

Zarolás miatt került a törvényszék elé Varró Béla a a törvényszék felmentette. Felbontására a királyi tábla elé került az ügy. Harmathy Károly kuriai bíró tanácsa tárgyalta (bírák: Hubay Lajos és Domokos László táblabírák, jegyző Ursziny György dr.) Vádolt tagadta, hogy ő burkolt uszárval dolgozott. Kraitel volt az, aki kikötött, hogy a lovat visszaveheti. Ő nem vehette a lovak hasznát, igába nem foghatta, mert a ló, mielőtt trombitaszót hallott, felágaskodott. Ezt a cirkuszlova fuvározásra nem használhatta. Neki tehát nem kellett.

Szatmáry Adolf ügyész fenntartotta a vádat, Kats Lipót dr. a tanúval másokból a vádolt ártatlanságára következett.

A királyi tábla a törvényszék ítéletét megváltoztatta a uszárval véttségben vétkenek mondta ki Varrót, akit 200 korona pénzbüntetésre egy évi hivatalvesztésre ítél. A vádolt felbontott.

Ésküdték október második felére

A királyi törvényszék tanácsa Móra Pál dr. elnöklésével (bírák: Táray Kálmán és Szöllőssy Gyula, ügyész: Nasztor József dr., ügyvédek: Kamarát Károly János dr. képviselő, jegyző Rake Kálmán dr.) tegnap sorolta ki az október második felében működő esküdtéket.

Rendes esküdték lettek: Barany György földműves (Nagyszalonta), Kosma Gábor dr. ügyvéd (Bétecs), Szeprenyi Lajos földműves (Komád), Kosma Ferenc kovács (Beregyászfalu), Divald László ipartestületi elnök, P. Szemes István gazdasági (Nagyszalonta), Krasjosi György úrnár (Várad), Karácsony András hírbíró (Beregyászfalu), Marschalkó Leó gyógyszerész, H. néll József szabó, Sóska Sándor bankfőnök, Sotter Imre földműves (B. kerécs), Balogh József földműves (N. szalonta), Molnár János fogalmazó, Szóka András ny. r. kap. Láng J. könyvtáros, ifj. Debreczeni Lajos gépész, Novák János adóosztályos, Scholcs Gábor gyógyszerész (Komád), Danó György szalmadús, Dák József öspipőgyártó (Nagyszalonta), Stigl Kálmán olcsó, Dautsch Sándor ékszerész, Natta Jakab mosákos, Kovács Gábor hentes (Nagyszalonta), Balogh Ferenc szalmadús, Kovács Sándor orvos (Nagyszalonta), Mokri János szalmadús, Balogh Sándor földműves (Nagyszalonta).

Pótesküdték lettek: Bura János dr. ügyvéd, István István hentes, Martonffy Zoltán tanácsos, Maluta Gyula festékkereskedő, Horváth János dr. jogász, Sarkadi László kerépgyártó, Rács János hentes, Szász Gábor ipartestületi elnök, Adler Mór szőlős, Lindner Ignác nagyfőnök.

A nagyváradai kath. jogakadémia almanachja.

Most jelent meg a nagyváradai kir. katolikus jogakadémia beszámolója a múlt évről, amely a 137-ik évi volt a főiskola fennállása óta. Az akadémiát Mária Terézia királynő alapította 1780-ban.

Fenntartója a magyar katolikus tanulmányi alap. Az intézet kezdetben csak bölcsészeti főiskola volt, 1788-ban két évfolyamu jogi karral bővült. 1850-ban a két bölcsészeti évfolyamát a pramoetri főgimnáziumba olvastatták be, azután az intézetet két évfolyamu jogi főiskola működött. 1855-ben 3 évfolyamu, majd tanuló főiskola lett a csak 1881-ben nyerte vissza magyar tanulókat a 1874-ben lett négy évfolyamu jog- és államtudományi karrá.

Az almanach első közlönye I. Ferenc József megdöntött királyunk emlékének van szentelve a költő dr. Szendrői Pál dékán megemlékezésével és dr. Horváth János úrnár emlékeztetésével, amit az akadémia múlt évi november 29-iki gyűlésnapján tartottak.

A koronázás alkalmából emlékeztet az a tudós értekezés, melyet dr. Lutter János dékán írt a „Szent koronával való koronázás alkotmányjogi jelentőségéről” címmel. Az értekezés kimutatja, hogyan nyert alkotmányjogi fontosságot az egyházi szertartás, melyet a Pontificale Romanum a koronázásra előír.

Dr. Buday Gyula úrnár értekezését költi az almanach „Néhány megjegyzés a szabócsinai védjegy- és mozdulatjogi javaslatokról”. A bíráló tanácsnak ez a kritikája az az értékelés, mely a kereskedelmi jogok egyik fontos ágát vizsgálja még új szempontokból, és okfejtéssel.

Dr. Személyi Kálmán hatalmas értekezése következik eután „A római jogi terminológiai” címmel. Az értekezés nagy tudományos apparátussal tárgyalja a római jog szövegeiben a római jogi kifejezések módját és alakját. Az alapvető értekezés foglalkozik nemcsak a klasszikus római jogtudósok idavágó műveivel, de a római jog mai tudósainak egész hódolmával.

A dékán beszámolójában költi a dékán, hogy az intézet a bátor következtében a legjobbat vezetőit halálból békéltetéséből az ország összes főiskolái közül. A régi 200-as helyett 69 rendes hallgatója volt. Az elmaradtak a különböző harcokban teljesítik hazafias kötelességüket.

Nagy díszlettel emlékeztet a mensa szociális működéséről. Ez az alap a múlt évben csak pénzben nyújtott segítséget a szociális hallgatóknak összesen 3890 korona értékben.

*** Házenkint ellenőrzik a fém beszoigáltatást.** A Magyar Kir. Koronás Országos Fémkereskedelmi Nagyvárad város területén újabb fémbeváltást tartott meg az október 3-án egy szakbizottság Nagyváradra rendelt. Ismételt és utoljára felszóltok az alkalmi Nagyvárad város területén mindenkir, hogy minden birtokában lévő háztartási fém tárgyat meg kell vizsgáltatni a fém beszoigáltatás ellenőrzésére. A fém beszoigáltatás ellenőrzésére az október 3-án a Fekete Sas passzage 42. számú helyiségében (az éjjeli szobákban) két pártfogó ellenében szorgalmazták. A fém beszoigáltatás ellenőrzésére az október 3-án a Fekete Sas passzage 42. számú helyiségében (az éjjeli szobákban) két pártfogó ellenében szorgalmazták. A fém beszoigáltatás ellenőrzésére az október 3-án a Fekete Sas passzage 42. számú helyiségében (az éjjeli szobákban) két pártfogó ellenében szorgalmazták.

HIREK

*** Pózbánosi vizsgálat.** Czernay Géza gyomai és Ponnor Antal resbányai lelkészek folyó hó 2-án a pózbánosi vizsgálatot kiváló sikerrel tették le.

*** Katonai kitüntetések.** A tiszti lap közli, hogy a király Tatár József 101. gyalogezredbeli főhadnagyot és Kozma Gábor 101. gyalogezredbeli százados hadnagyot a legfelső díjért elismeréssel tüntette ki.

*** Kongregációi élet.** Az Urak Mária Kongregációja ma délután fél 7 kor tartja összejövetelét a szokott helyen.

*** Zár alá veszik a takarmányt.** A hivatalos lap közli a miniszteri rendeletet, amely elrendeli mindennemű természetis és mesterséges szalma, tömeg és lombtakar mennyiség sár alá vételét. A törvényhatóság első tisztviselője a gazdasági ügyosztalon felül részt közzétevésekre cölra rekvirálhatja a földművelésügyi miniszter által megállapított áron. A Takarmányforgalmi r. t. bizonyos nyoma, elbizonyosított és ezek ügyeiket csak a rekvirált takarmány forgalombahozatalának közvetítését vállalhatják.

*** Hosszunap Kraezsnán.** Kraezsnánról írja tudósítónk: A székely hosszunapjának előestéjén elment a színházba egyik kraezsnai ügyvéd is. Zsidó szokás ellenére nem harisnyában, hanem cipőben ment be. Felismerőtte a gondnok, hogy vagy hussa le a cipőjét, vagy távozzék. Az ügyvéd még Epstein Baruch hitközségi elnök felhívására nem távozott. Erre összefogtak a hitközség zsidók és egyesült erővel, jól megtámaszva kidobták az ünneprontó ügyvédet. Másnap, illetve hosszunapkor ismét elment az ügyvéd a színházba és kérdőre vonta az esztendőért a gondnokot. A válasz az volt, hogy egy más székelybe ragaszkodtak a kölcsönös pofokodás után a jelenlevők nagy gúdlumára, mielőtt haragos ellenfelek hagytak el a határat. Az ügy folytatását a bíróságra bízták. Így ünnepezték Kraezsnán a huss utat.

*** Nincs tolmács, nincs esküvő.** Polcs Gábor mindensenti szüster tegnap akart megemlékezni Kőrös Juliánával. Minden késszében volt, még orvosi bizonyítványt is hozott, hogy a kikötés nem időben következmény, hanem egy betegség, amelyen iskolásfiu korában ment át. Anyja bizonyos volt az esküvő, hogy a jegyesek felmondják lakásukat. De ember terve, K. L. P. D. székely nyelvű fordítóját ember, a ígea sok formázáson könnyített, de azt kívánta, hogy a szokásos kérdésekre válaszoljon a végéig, aki kikötés és írt tud, de olvasni nem. Így nem tudta vele megérteni az alkalmi székely, K. L. P. D. kapitány pedig, aki kikötés tolmács, nincs ideje. Mivel az esküvő formázóktól elvárni nem lehet, az esküvő: boldogabb időre halasztották.

*** A tanítók és tanítók bizottság.** A tanítók és tanítók bizottság elnöke a tanítók, hogy az általuk megrendelt szent ma, esküvőkor, 4-én délután négy óra a kereskedelmi iskolában befizetel székelyeknek. Költi továbbá, hogy a csoport intő bizottsága szombat délután hat óra ígea fontos egyben történt, melyre az illetékes tagok pontos megjelenését kéri.

Adomány. Dr. Buday Gyula, a jogakadémiai előkészítő 30 koronát adományozott a jogászok Mária kongregációjának.

Szőlőskertek környékén nem gyakorolozhatnak a katonák. A tiszsvári katonai parancsnokság értesítette tegnap Bihar megye alispánját, hogy szigorúan megtiltotta az alája rendelt katonai alkulatóknak, hogy a szőlőskertek befejezése előtt szőlőskertek környékén katonai gyakorlatokat végeztessenek.

Adományok a postás kórházra. A m. kir. posta és távirat vezérigazgatója: Follert Károly megalkalmazott indított egy országos postás kórház felállítására érdekében. A székhelyi postamester a nemcsak célra már megindította a gyűjtést, még pedig igen szép eredménnyel. Ugyanis gróf Stubenburg József szegyhírvetők alapítója az első lépést 1000 koronával, az E. meléki Takarékpénztár pedig 100, a Székelyhídi Népbank 100, Lakatos Lajos és fia 50, a mezoközti, de csak 200 K- (s a Székelyhídi Fogyasztási Szövetkezet 100 K- adományoztak a postás kórház céljára.

Községek hadisegély ügyében portómentesen levelezhetnek. A belügyminiszter tegnap a községekkel való közlés végett értesítette Bihar megye alispánját hivatalilag, hogy a kereskedelmiügyi miniszter megengedte azt, hogy a községek egyenestek és a feltétlen portómentességet élvező hatóságoknak szóló közlésekre, nem ajánlott levelezéseiket hadisegély ügyben portómentesen adhatják postára és hogy a kifizetett hadisegély nyugdíjak ajánlva is portómentesen küldhessék be az adóhivatalhoz. Az így küldeményeket „hadisegély ügyben portómentes” sárvédekkel kell postára adni.

Fajalma kapható a városi boltban. Tudtunk a város közönségével, hogy a városi kerégszárú Szenti László téri előruhás helyén, valahány városi főszervezetben állandóan I. rendű válogatott csomag fajalma vásárolható. A csomagként 2 K 40 fillért. Nagyvárad, 1917. október 2-án. Lukács Ödön, polgármester helyettes.

A burgonya szállító zsákok használati díja. A központi miniszter az előző évről, mely Bihar megyébe tegnap érkeztetett I., az országos burgonyaközvetítő iroda bizalmasvossai azok használati díj elvételére az eddigi 80 fillér helyett a jövőben 1 koronára 20 fillérre csökkenthetők, azonban csak abban az esetben, ha a vevő iránt az kifejezetten számban való szállítást kívánt és ha a szállítást tényleg ilyen módon is történt, amint a bizalmasvossai minden oly esetben igazolni köteles, amikorra a vevővel szemben azok használati díjat kíván érvényesíteni. Ennek értelmében, hogy a zsák használati díj is az illeti, akiknek számban a szállítást történt.

Szaporodnak a fiatalok büntetése. Néhány nappal ezelőtt az két volt az igazságügyminiszterumban a fiatalok felett való bíróságok rendelkezés tárgyában. Az esetben Kun Béla államtitkár elnökelt. A bíróságok eljára a fiatalok felett való bíróságok megjavítása volt, főképpen azért, mert a bábóru lett a fiatalok büntetési eseti rendelkezési módon megszaporodtak. Azok is tanácskoztak, hogy milyen eszközökkel lehetne megelőzni a fiatalok büntetéseit. — Nagyváradon a kérdés mindössze aktuális. A tegnap esti szöveg utonál, amelyben mindenféle fiatalok részvételével egyenesen ráadásra irányult, eléggé intő jel arra, hogy nálunk is megoldjon meg a hatóság és a társadalom.

Interpelláció a Reichsratban egy dragonos leszurása miatt.

Budapesti tudósítónk jelenti: Bécsből jelentik: A Reichsrat mai ülésén Thomasek képviselő meginterpellálta az osztrák Landwehr minisztert, hogy a keleti Osztrákországnál hétfőn délelőtt az az eset történt: amikor a frontra induló katonavonatról egy dragonos közlegény leesett, mert a családjától elszakítva bucsúni és mert egy tiszt parancsát, hogy szálljon fel a vonatra, nem akarta nyomban teljesíteni, a tiszt felpofozta a majd később amikor a tetemes izul us után véletlenül megérintette a tisztet, kibúvta bajonettjét és keresztesen a közlegényt. Az interpelláció nagy rajban folyt le, a Landwehr miniszter azonban válaszolt; kijelentette, hogy szigorú vizsgálatot rendelt el a személyben a tiszt bűnössége bebiztosított, a legszigorúbb büntetésben fog részesülni, mert a közlegény életéppen olyan drága, mint a tiszté.

Nagy hőrlapás a Hattyu utcán. Gombas Károly garádkodó jelen este tegnap este a rendőrségen, hogy két heti távolléte után megérkezve, a Hattyu utca 35. szám a ház udvarán lévő szinben tartott lédáját feltörve találta. A lédából 4 db sevirő kör hiányzik legkevésbé 2000 korona értékben. A kör mintegy 60-65 e póré való volt, a felvételét hajosan fog megfizetni a hatóru hátralevő idejében, ha el nem csúszik.

Pályázat bílnce szállításra. Utasítás a 4151-1917. sz. értesítésükre, közölték az érkezőkkel, hogy a m. kir. honvédelmi miniszterum kifizetésére a bílnce szállítás ajánlati bejelentésnek határidejét folyó évi október hó tizenötödikéig meghosszabbították.

Kikrek van Hollandiában vásárokat arujok. Kerüljön a hollandiai vásárokat Hollandiában vásárokat arujok, melyeket a kivitel tilalom miatt a bábóru végig háza nem szállíthatnak, felhívjuk hogy a felvétel ezen áruk iránt és mely mennyiségűt megvásárolnak, saját érdekében előbb az eljött kamaráról értesüljenek Nagyvárad 1917 október 1-én. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Solwarszka László elnök b. Dr. Székely Lajos titkár.

Színészpályára készülő és műkedvelőket tenni I. Gazdó Aranka, a Sigligeti színház tagja. — Élelmester Várady Aladár kassza. Jelentkezés Uri utca 32, vagy Uri utca 15. I. 6. délután 3 óráig 5 ig.

Felhívjuk a Magyarorságon lévő németek figyelmét a német hadikölcsönre vonatkozó mai sajtóhírekben megjelent hirdetésre.

Gépirónők keresek ügyvédi irodámba. Dr. Károly Kálmán.

A nagyvárad cs. és kir. kiegészítési parancsnokság grát, **irodai szolgálatra a nő felvétetik.**

Feltételek: 16-40 korhatár, német és magyar gép- és kézírásbeli jártasság, 14 napi próbaidő. Előnyben részesülnek, kik már irodai alkalmazásban voltak. Fizetés havi 200 korona.

Saját kezűleg írt kérvények, iskolai és erköli bizonyítvánnyal és legutóbbi alkalmazási bizonylattal ellátva október hó 10-ig a fenti parancsnoksághoz beküldendők.

Ezer holdas bérzadáságomban szükségem van egy jó munkásu gépész-kovácsra akár szonali, akár újévi belépésre. Fizetés megállapodás szerinti. Cim: Tépe, vasúti állomás Derecske és Berettyóújfalú. Ratsok János.

Intelligens tanulóknak varázshoz és kézimunkához fizetéssel felvétetik. Haltenberger gyár.

Kisdó Rimanóczy utca 13. számú házban 6 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás, mely irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó évi november 1-től. Betegezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleki-utca 2 sz.

Kisdó Rimanóczy-utca 11. sz. házban egy nagy irodahelyiség előszobával és mellékhelyiségekkel azonnal. Betegezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleki-utca 2. sz.

Költözés iróasztalok eladó a Polgári takarékpénztárban.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: A táncosnő.
Péntek: Ripp van Winkle.
Szombat délután: Langyelér.
Szombat este: Békés ház.
Vasárnap délután: Öcsécska kalapja.
Vasárnap este: Csárdás királyok.

A Táncosnő. Rágen volt oly jelentős és tartósan ígérkező sikere a színház drámai együttesének, mióta arályan a Táncosnő bemutatója volt. A közönség, amely már régen érdeklődéssel várta Langyelér Mányhó által kiváló színésznőnek előadását, most a megtekinteni a pompás darabot, amelynek tegnap előadását is szívesen látta a közönség. A publikum nyílt színt és többször felhangzó rajos ovációkban köszöntötte Hevesy Marikát a címszerep dícsős, finom játéka és illuziókeltő interpretációját, Bihari Ákos mély érzéssel megjátszott Bogdánját és Váradi Lászlót, akiknek a Táncosnőben alakítása, annak a fiatal színésznőnek egyik legnagyobb produkciója és elismerésével adózott Pápayé kiűző Hünor Marjának is. A Táncosnő a közönség előtt érdeklődése mellett a héten ma este kerül színpadra uoljára, természetesen lévén, hogy a megvárakozó közönség még sokszor kedvelt műsordarabja lesz a színháznak.

Ripp van Winkle — új szereposztással. Pénteken este egyike a legkedveltebb operetteknek a Ripp van Winkle kerül színpadra. Rippet Bihari Sándor játssza. Líabath szerepében pedig Kovacs Margit, a jel s, fiatal énekművésznő hozzá egyik legkedveltebb szerepét a nagyvárad közönség előtt. De az új polgármestert Stoll Béla játssza. A közönség, amely még ma is rajong a pompás színészi operettért, már előzetesen is nagy érdeklődéssel tanúsítja a Ripp van Winkle pénteki előadás iránt.

Bánk bán — október 6-án. A színházunk október 6-iki díszelőadását keretében a Bánk bán kerül színpadra. Bánkot Bihari Ákos játssza, Melinda szerepében Hevesy Marika lép fel, Gertrudiet Gady Aranka, Borschtot Várady Lajos, Ottó Tompa Béla, Péter bécit Tóth Elek játssza.

UKANIA mozgó- színház	Csütörtökön
	Szenzációs új műsor.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.	

APOLLO mozgó- színház	Csütörtökön
	Új műsor.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.	

IRODALOM

Az **Elet** szépirodalmi képe heti folyóirat (szerkesztő: Andor József) szeptember 30-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Sasna Péter szikláján Szén. — Kertvárosok. Margitay Erő. — Tavassz hó. (Regény.) Pokoray Margit. — Sás a sziklán. (Elbeszélés.) Nyírő József. — Tavassz koncert próbája. (Költésanyag.) Gáspár Jenő. — Akik az életről fájnak (Regény.) Irta: Henry Bordeaux; fordította: Kálmán György. — Gondolatok. H. K. — Kultúra. — Hétről hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A hirtűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári utca 15.—o. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványesámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Az **Uj Idők** legújabb számának tartalma a következő: Szóveg: „Most kél a nap.” Irta Csáthó Kálmán. — „Ha tudnám.” Irta Peterdi Andor. — „Életrajzok.” Irta Károly Gyula. — „Hagyományok.” Irta Zsoldos László. — „Üzenet.” Irta Haraszthy Lajos. — „Tudósok képzele.” Irta Roda Roda Mária. — „Magyarok.” Irta Csaba. — „A nők titka.” — Rovatok: Mindenféle. A szerkesztői üzenet. — Az „Uj Idők” kiadóhivatala: Andrássy utca 16.

Katholikus Szemle. Katholikus tudományos és irodalmi életünk irányadó folyóiratának, a Katholikus Szemlének ez évi októberi száma dr. Mihályi Ákos prépost, prorektor gondos szerkesztésében megjelent. A folyóirat, mely terjedelmén, színvonalán és érdekesség tekintetében győzelmesen állja a versenyt a hasonló folyóiratokkal, ebben a számban a figyelemreméltó közzéadások egész sorozatát nyújtja olvasóinak. Az októberi VIII. füzet tartalma a következő:

„A galiciai probléma”, H. Sasna Gyula. — „A kolostor Kézény Zsigmond regényében”, Agárdi László. — „Ossink és az ita.”, dr. Rhetzi Pálka Marián. — „Halicai csaták”, Elbeszélés, Terezi György. — „Leleírásról”, Költésanyag, hős eredetiből, Hilbronth Miklós. — Külföldi folyóiratok szemléje Cs. — Magyar folyóiratok szemléje Gy. — Könyvismertetések és bírálatok, dr. Balanyi György, dr. Petrich Béla, dr. Fallensbüchel Ferenc. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. Szentkirályi utca 28.

A **„Vasárnapi Ujság”** szeptember 30-iki száma feltűnően érdekes képeket közöl egy német tengeralattjáró utjáról a Földközi tengeren, az az első eset, hogy a buvárszöveg részletei így módon a közönség elé kerülnek. A többi képek Tompa Mihály elnöke, Kotta József festményének kiállítására, a király látogatására az orosz fronton stb. Szépirodalmi olvasmányok: Peterdi Gyula regénye, Peterdi Andor verse, Schöpfung Aladar cikke Tompáról, Lévay József emlékezései Tompára, melyeket Vadnai Béla jegyzetből, Szöllősi Zsigmond tercaj, Maciejowski lengyel novellája stb. Egyéb közlemények: Korailov és Butier tábornok, a rigai gyűző arcképe a rendezési hetilapok stb. — A **„Vasárnapi Ujság”** előfizetési ára negyven hat korona. Megrendelhető a **„Vasárnapi Ujság”** kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egységi utca 4. szám.)

Religio. Hittudományi és bölcseleti folyóirat. Szerkesztői és kiadói dr. Kiss János egyetemi tanár. A legutóbbi füzet a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: A hitteoretikáról. — Dr. Huszár Ötmer. — A földesur jog és az ellátás reformáció. — Dr. Pompéri Aurél. — Szabad és papoknak nyereszkesedniök. — Dr. Schöffler János. — Irodalmi értesítő. — Vegyesek.

Deutsche im Ausland!

Macht mit Eurer
Treue nicht halt an
Deutschlands
Grenze:

Zeichnet die neue
Kriegsanleihe!

Igazságszolgáltatás.

Az Uránia vetítőkamarájában.

As Uránia mosiban június 27-én Nagy Károly tiszteletörvénnyel felajánlott szolgálatot. Elszavazta, hogy előlévő közben a mozi vetítőkamarájába egy helyig megve a ott marad. Bement ő is a távozásra szólította fel Denderle E. illát, aki őt vit a gépésznek. A gépész kijelentette, hogy ő nagyváradi szokást nem ismer, a géntekültség közben mellbeütötte Nagy Károlyt. Mikor pedig ez a nevét kérdezte, azt felelte, hogy az ő nevét tudja mindenki. Végre is Boros Jenő igazgató igazolta az Uránia gépészét, hogy ő Mandl János.

Hatóság elleni erőszak vátsíggal vádolta Mandit az ügyesség a tegnapi tárgyaláson, am lyst Szöllősy Gyula tanácselnök vezetett (bírák voltak: Periz Ferenc és Tóth László dr. jegyző: Szentpály Zsigmond dr. ügyész: Medvigy István) Vádlott kijelentette, hogy nem szándékosan érintette az örmestert s miután 8 hónapja van az Urániában, feleslegesen tartotta megmondani nevét.

Nagy Károly örmester vallja, hogy illos a vetítő kamrában tartózkodni idegeneknek s ezért szól a gépésznek, azt megütötte. A tanács átira a szerint a mosiasabályrendelet még nem lépett életbe, de a gépész kamarájában idegennek illos tartózkodni s ezt ki is függesztik. A bíróság megállapította azt, hogy a türelmesen állami funkció, állam-

rendészet feladatát végez, tehát a tisztelet hatóság közeg, vádlottat felmentette, mert nem szándékosan érintette a tisztelet. As ügyés fellebbezett az ítélet ellen.

Mikor a Bonbonnière primás részeg. Tarkányi Géza, a Bonbonnière-mulató primása állott tegnap a fő ványasék előtt. Tarkányi bevallta, hogy egy este sokat ivott, sokat muszikált, berugott. Ebben az állapotban Katoas Géza budapródorras terna kiválta a tárcáját, hogy abból fiset, mert a saját pénzét elverte. Nagyon résség volt, nem tudja, mit csinált s hova lett a tárcsa, a helyet elvesztett. Megígérte a károaltanak, hogy muszikál, szerez pénzt a megadja azt, ami a tárcsában volt. Bismar mindezt, résségességével mentegette, szokás ez mulatók között, hogy egymás tárcsájából fisetnek, sokszor fel is kéri erre. A bíróság kihallgatja a panaszt, aki nem jelent meg s miután hoz ítéletet. A tárgyalás előke Szöllősy Gyula volt, jegyzője Szentpály Zsigmond dr.

Majdnem elővezették Czimetbaum Pinkászt. Arról volt szó tegnap a törvényszéken, hogy Kormányos-Kohlmann Márton 12 darab eszrogot (kóser citromot) kapott bismányba Grósz Samutól s annak árával nem számolt el. A 12 eszrogot 300 koronára értékelte az ügyesség, ma darabja 100 korona. Tanul be volt időzve Czimetbaum Pinkász alrabbi, Pollák Józsa s egy sereg érdekelt. A vádlott Pozsonyból megjelent, erre tekintettel a bíróság elrendelte Czimetbaum Pinkász alrabbi elővezetését s a rendőrséghez fordult. Számtal után jelentkezett a panaszos s visszavonta panaszát, mert a drága eszrogot neki visszaadta a vádlott s ez volt a célja. Medvigy István királyi ügyész a vádat elejtette s így az alrabbit nem vezették elő.

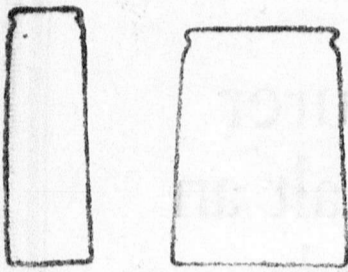
VISZARO
mozgá-
színház

Csütörtökön
És Itél az asszony

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor
hétköznap 6 órakor kezdődnek.

NYILTEH

HETI ÁRJEGYZÉK

II.
1/2

VI.
1

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hóllyagpapír.
Porcellán edények

leszállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütővel	6
Mély és lapos tányér finom porcellán	70
Cremegás kis	40
Tésztától 6 személyre	8
Sültéstől 6 személyre	8
Főzelékestől 6 személyre	8
Salátástól 6 személyre	8
Levesfazék 6 személyre	4
Mártásos csésze 6 szem.	1
Sótartó fogvájós 6 szem.	120
Vizes kancsó 6 személyre	8
Vizeskészlet színes finom festéssel	4
Boroskészlet színes	4
Sűrűskészlet színes	4
Likörkészlet színes	4
Befőtteskészlet kristály fehér	4
Majolika cukortartó díszes	4
Majolika vizeskancsó színes	4
Feketes gyermek készlet	8
Kávés gyermek készlet	8
Majolika állvány színes	6
Teáskészlet színes aranyozással	10
Kávékészlet színes aranyozással	10
Feketes készlet színes aranyozással	12
Mosdókészlet színes roccoco	12
Majolika fali sótartó színes	8
Majolika fűszertartó nagy	3
Majolika fűszertartó kicsi	1
Porcellán fehér teáskanna	2
Porcellán fehér kávéskanna	2
Porcellán fehér teásésze	80
Porcellán fehér kávéésze	80
Porcellán fehér gyümölcsstánnyér	80
Ebédlőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	50

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök Lámpa-
áruk. Tükrök. Képeretezés.
:: Ablak üvegezés. ::

Áraink viszonteladóknak is
érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg
nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főnököseink: DR. KRÖGER ALADÁR | Felolónk: DR. PAPP SÁNDOR

Meghívó.

a „Nagyvárad-i templomüvegfestészet, üvegcsiszoló és tüköráruháza r. t. felszámolás alatt“ t. részvényeseit tisztelettel meghívjuk az 1917. évi okt. hó 13-án d. u. 1/2 4 órakor a gyár helyiségben (Gerliczy-u. 16) tartandó **rendes közgyűlésére.**

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az 1916. évi mérleg és zárszámadás megvizsgálása;
 2. a felszámoló és felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása;
 3. a társaság vagyonának értékesítése és a tartozások fedezése feletti határozat;
 4. esetleges indítványok.
- Nagyvárad, 1917. szept. 29-én.
A felszámoló bizottság.

Figyelmeztetés: Azon esetben, ha fenti napra összehívott közgyűlés nem volna határozatképes, az újabb közgyűlés 1917. október hó 21-én fog a jelzett helyen és időben megtartatni, mely alkalommal a megjelölt részvényesek tekintet nélkül a megjelölt számára a napirendre tűzött tárgysorozat felett határozni fognak.

A mérleg és zárszámadás adatai. Vagyon: pénztári készlet 82 K 24 f., árukészlet 7376 K 90 f., műhely és irodafelszerelés 4178 K 93 f., értékpapír 80 K, veszteség 37158 K 69 f., követelések 9621 K 30 f., összesen 58498 K 06 f. Teher: Részvénytőke 32500 K, tartozások 25998 K 06 f., összesen 58498 K 06 f. Veszteség és Nyereség számla Tartozik: üzleti és kamat kiadásokért 1731 K 79 f., leírásol ért 5623 K 55 f., múltévi veszteséggért 29880 K 99 f. Követel: Áru és iroda felszerelésből 377 K 64 f. Veszteség 37158 K 69 f.

Villát

parkban, föld nélkül
vagy 10—20 hold földdel
kibérek, belemegyek na-
gyobb birtok vételére is
Nagyváradon vagy környé-
kén. Ajánlatokat vár Bubla
fűszerüzlet Nagyhidfő.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villianszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utcza.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadhatnak.

Mindenféle vidéki megrende-
léseket azonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szállítól, hidegtől
kifujt

vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb
anyagokból van összeállítva, mi-
nőségére és hatásaira nézve felül-
mulja az összes forgalomban
levő készítményeket. Kétféle
minőség van nappali és esteli
használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szert bőrhámlás
és sömör, továbbá izzadó, fényes,
zsíros (miteres) atkás arcra na-
ponta, ahányszor szükséges, gya-
potra öntött folyadékkal meg-
töröljük. Az arc rögtön csodás
szép lesz, mintha valami mesés
lehelet finomságu harmattal
volna bevonva. Az atkák pár
nap alatt elmúlnak. Teljesen ár-
talmatlan készítmény. Óvakod-
junk értéktelen utánzatoktól!

Ára üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt“
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)